

Leviticus 8:1-13 (NBV)

1 ¶ De HEER zei tegen Mozes:

2 'Ontbied Aäron en zijn zonen, haal de priesterkleding, de zalfolie, een stier voor het reinigingsoffer, twee rammen en een mand met ongedesemd brood,

3 en roep het hele volk bijeen bij de ingang van de ontmoetingstent.'

4 Mozes deed wat de HEER hem had opgedragen. Toen de hele gemeenschap zich bij de ingang van de ontmoetingstent verzameld had,

5 zei Mozes tegen hen: 'Wat er nu gedaan wordt, gebeurt in opdracht van de HEER.'

6 Mozes liet Aäron en zijn zonen bij zich komen en waste hen met water.

7 Daarna trok hij Aäron de tuniek aan, bond hem de gordel om en trok hem het bovenkleed aan. Hij bond hem de priesterschort om, maakte die vast met de bijbehorende band

8 en deed hem de borsttas voor, waarin hij de twee orakelstenen legde.

9 Hij deed hem de tulband om en plaatste aan de voorkant daarvan de gouden rozet, de heilige diadeem, zoals de HEER hem had opgedragen.

10 Toen nam Mozes de zalfolie en zalfde daarmee de tabernakel en alles wat zich erin bevond, en heiligde dat.

11 Hij besprenkelde het altaar zevenmaal met de olie en zalfde ook alles wat bij het altaar hoorde, evenals het wasbekken en het onderstel. Zo heiligde hij alles.

12 Hij goot een deel van de olie over het hoofd van Aäron en zo, door hem te zalven, heiligde hij hem.

13 Daarna liet Mozes de zonen van Aäron bij zich komen. Hij trok hun een tuniek aan, deed hun een gordel om en bond hun een hoofddoek om, zoals de HEER hem had opgedragen.

LEVITICUS 8:1-13

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Eén van de meest opvallende en tegelijkertijd meest vanzelfsprekende kenmerken van de mens is dat hij i.t.t. de dieren kleding draagt.

Waarom eigenlijk?

Om zichzelf te beschermen tegen de kou of de hitte, zegt iemand.

En toch is dat de minst belangrijke functie, want je kan je de vraag stellen: waarom waarderen wij dan zoiets als "stijl" en waarom doen we meer dan een laken om of hullen we ons niet in jutenzakken?

Kleedt de mens zich dan uit schaamte voor zijn naaktheid?

Inderdaad is het zo dat de Bijbel ons vertelt dat God kleding maakte voor Adam en Eva toen zij zich na de val gingen schamen voor hun naaktheid, maar de Joodse traditie heeft op grond daarvan het "zich kleden" nooit uitgelegd als alleen een middel om dingen te bedekken en te verhullen wie je bent. God heeft de kleding gegeven om juist aan het licht te brengen, te onthullen waarheen men op weg is en alle opschik inclusief sieraden en make-up heeft als doel het innerlijk te richten naar wie je worden wil.

En daarom geven presidenten, die altijd in militair uniform verschijnen zich zo bloot- want waar naar toe zijn zij op weg? In de Bijbelse traditie en in alle culturen is er een notie dat kleding te maken heeft met je houding tegenover God en oude wijzen van Israël leggen de kleding zelfs uit als een je overtrekken met de goddelijke glans van het paradijs.

Wie zich kleedt richt zijn innerlijk op zijn bestemming: God en zijn geboden.

En dat zie je heel goed aan de kleding bij orthodoxe Joden: de kippa, keppeltje vertelt dat een mens een macht boven zich heeft, de tsitsith, de schouwdraden, herinneren hem aan Gods geboden; al die kledij heeft te maken met een leven gericht op God.

Mijn toga ook: die vertelt mij dat ik een stapje terug moet omdat het om Christus gaat.

In veel talen zie je dan ook de samenhang tussen kleding en gedrag: het woord "kostuum" hangt samen met het woord "coutume", gedrag en het woord "habijt" heeft te maken met "habitus", gedrag.

Iemand "bekleed" een ambt, of een positie, zeggen we.

"Kleren maken de man" en wie voelt zich niet in zijn vel met goede kleding en is het niet zo, dat iemand door zijn verschijning een feest kan opluisteren.

Niets is meer beneden de menselijke waardigheid als zonder kleren te moeten rondlopen, verstoken te zijn van goddelijke glans.

Kleding, draagt God ook kleren, heeft de Joodse traditie zich afgevraagd.

Want er staat toch: 'Hij is bekleed is met majesteit en luister en omgord met macht" en "Hij kleepte Zich met gerechtigheid als met een pantser en de helm van het heil was op zijn hoofd."

Onze kleding moet daarom haar oorsprong en voorbeeld vinden in de kleding die God draagt, want je kan je lichaam wel met van alles omhullen, maar als de kleding van God er niet meer door heen straalt -een levensstijl van gerechtigheid- dan loop je nog naakt rond.

Deze inleiding over kleding hebben we nodig om iets uit te leggen van Leviticus 8 waar we de uitvoerige beschrijving hebben gelezen over de kleding van Aäron en zijn zonen, de hogepriester en de priesters.

Het boek Leviticus is een boek dat in onze traditie vaak wordt overgeslagen, een boek vol voorschriften over offers, wetten, priesters, gedrag, inrichting van de tabernakel- wat moeten we daarmee?

Heel simpel gezegd beschrijft het boek de verschillende manieren waarmee het volk God kan naderen.

Nee, niet onze maniertjes om ons naar God toe op te werken, maar middelen, die God geeft aan zijn volk om Hem te naderen.

Eigenlijk een boek met één vraag van levensbelang: hoe naderen wij God en hoe komen wij dichterbij onze bestemming?

En in dat boek van offers, van je leven reinigen, van heiligen, van vieren, staan ook een aantal hoofdstukken over de priesters.

De priesters in Israël hadden de taak het hele volk eraan te herinneren dat het een "koninkrijk van priesters" was, zoals Israël kreeg te horen aan de voet van de Sinaï.

En daarom lazen we ook in Lev.8, dat bij de wijding van de priesters de hele vergadering, het hele volk aanwezig was.

En nu lijkt dat ver van ons bed, maar wij zijn in zekere zin ook allemaal priesters. Wat is een priester?

Priesters hebben enerzijds de taak om de nood en de vragen van mensen voor God brengen, de hulp in te roepen van de Heer; ze vertegenwoordigen mensen.

Maar anderzijds vertegenwoordigen ze ook God; ze hebben de taak het heil van God onder de mensen te verspreiden door bemoedigende woorden uit de Schrift, door te bidden en zegenen.

Wij hebben allemaal iets priesterlijks en de kleding van de priester en de hogepriester brengt ons te binnen hoe God wil dat wij mensen zijn, hoe wij ons moeten bekleden met de nieuwe mens, waar wij ons innerlijk op moeten richten.

En wat dan opvalt in die kleding van de priesters en de hogepriester is het verschil in aantal kledingstukken.

De priester heeft er maar vier: een onderkleed, een gordel, een hoofddoek en een broek. (zie voor dat laatste Ex.28 en 29)

Maar de hogepriester heeft er nog vier extra bij: een opperkleed met versieringen in granaatappelvorm en klokjes er tussen in; een efod, een soort schort; de borstplaat met 12 stenen waarin de urim en de tummim gelegen zijn (orakelstenen) en nog een voorhoofdsplaat.

De priesters met hun 4 kledingstukken wijzen door naar de vier windstreken en vier jaargetijden, zij duiden op het leven in deze wereld, in tijd en ruimte, dit leven dat nog zo aangetast is door haat en nijd, twist en tweedracht, oorlog en rampspoed, dat leven waarin je de dood tegenkomt en vandaar dat de priesters helemaal in het wit zijn gekleed, in Israël de kleur van de dood.

Hoe is het vergankelijke leven in ruimte en tijd dan toch leefbaar?

Dan moet je kijken naar de acht kledingstukken van de hogepriester, want 8 wijst door naar een volstrekt andere wereld, die niet meer de onze is.

De hogepriester wijst naar een andere wereld, een nieuwe en verzoende wereld vol vrede en harmonie.

Het getal acht is in de Bijbel dan ook een bijzonder getal: het is op de achtste dag dat Aäron en zijn zonen worden geïnstalleerd, het is op de achtste dag dat een jongetje wordt besneden en in het verbond wordt opgenomen.

Ja, de Joodse traditie wijst er zelfs op hoe wij het getal 8 schrijven: twee nullen op elkaar, twee werelden, hemel en aarde met elkaar verzoend.

In de witte kleding van de hogepriester zit daarom ook veel blauw, de kleur van de hemel en gouddraad.

De kleren maken hem met recht de mens naar Gods beeld, beeld van de nieuwe mens; zijn kleding spreekt van God, van de hemel, van verzoening, van een leven dat ondanks alles geleefd kan worden.

En van die wereld moeten we het hebben, want je redt het in het leven niet alleen met de krant vol doodsberichten, maar moet je het levensbericht vernemen van Gods goedheid over ons bestaan.

De kleding van de hogepriester, het is zelfs zo dat elk kledingstuk van de hogepriester een heenwijzing is naar hoe wij ons moeten bekleden met de nieuwe mens.

De borstplaat met de urim en de tummin herinnert ons, dat we recht moeten laten zegevieren onder elkaar.

Het schort, de efod herinnert ons eraan dat we niet moeten zondigen tegen de hemel, d.w.z. geen andere goden erop na houden, je geluk en heil niet verwachten van geld, welvaart en krachten in de natuur, maar je hele bestaan richten op de ene God.

Het opperkleed herinnert ons eraan dat we niet moeten kwaadspreken onder elkaar, geen geroddel, geen karikaturen en geen negatieve beeldvorming.

Het onderkleed herinnert ons eraan dat we geen bloed moeten vergieten en laten we niet denken dat wat in het M-Oosten gebeurt ver van ons afstaat: het huist in ons en we zien onze eigen rotstreken daar uitvergroot.

Het hoofddeksel zegt dat we onze gedachten moeten zuiveren, want wie iets tien keer denkt gaat het zeggen en als je het tien keer zegt, sla je toe.

De riem vertelt ons dat we niet moeten stelen, niet inhalig zijn en niets achterhouden.

De broek maakt ons bewust dat we ook op seksueel terrein rein moeten zijn en ons niet moeten misdragen.

De seksualiteit hoort helemaal bij het mens-zijn- lees Hooglied.

Maar de bijbel heeft ook weet van de driften, die een macht en obsessie kunnen worden en daarom: heiliging van de seksualiteit, Venus aan de leiband.

En de hoofdband is een waarschuwing voor hoogmoed en dat betekent je niet beter dan God achten en je niet hoogmoedig gedragen naar anderen.

In alles wijst de kleding van de hogepriester ons op het nieuwe leven dat God verlangt.

Nieuw leven dat je hele hebben en houden in beslag neemt: en daarom waste Mozes Aäron en zijn zonen in het water en kwam er ook zalfolie aan te pas waarmee niet alleen de hogepriester werd gezalfd, maar ook de tabernakel, het altaar, het wasbekken en de matzes, want olie wijst door een volstrekt nieuwe werkelijkheid van God, die alles omvat.

U heeft misschien al wel gemerkt, dat de voorschriften voor de kleding van de priesters veel te maken hebben met het gedrag.

Het gaat erom dat wij ons bekleden met de nieuwe mens, door ons gedrag laten zien waar het God om te doen is.

Wat dat betreft zijn de feesten, die Israel in deze dagen viert leerzaam voor ons.

Daar was allereerst het Joods Nieuwjaar, het feest waar Israël gedenkt dat God de daden weegt en zijn oordeel zal vellen over het volk en iedereen krijgt tien dagen de tijd om ruzies bij te leggen.

Daarna is het Grote Verzoendag, en dan zal er in alle synagogen de grootst mogelijke concentratie voor God zijn en vast en bidt men de hele dag.

En in oktober zullen weer vele Joden in hun loofhutjes duiken, zeven dagen lang, ter herinnering aan de tocht door de woestijn, om te leven onder een open hemel, uit de hand van God en niet je zinnen te zetten op luxe en comfort.

Israël is zeer geconcentreerd op hoe het leeft voor Gods aangezicht, op de geboden, die de kleding voor de mens zijn.

En wij?

Wij kunnen heel van Israël leren, niet om Joden te worden, want daar heeft Israël ook een hekel aan, aan christenen, die een beetje Joods doen.

Nee, wij moeten goede christenen leren worden, ons richten op Jezus van wie verteld wordt dat zijn kleed uit een stuk was, zonder naad, beeld van een integer leven zonder gebrek, zonder onrecht, beeld van eenheid.

Ja, deze Jezus wordt zelfs ergens de ware hogepriester genoemd, d.w.z. door zijn volkomen leven en door zijn offer heeft hij deze wereld de mogelijkheid gegeven tot verzoening en a.h.w. de garantie gegeven dat al onze offertjes niet zinloos zijn.

Zijn leven liep uit op die ongekende achtste dag van de opstanding, een verzoende wereld.

Rondom Jezus vormen wij dan zo'n priesterlijk volk, gewassen in het water van de doop, gezalfd met de Heilige Geest, een volk dat zich kleedt met de nieuwe mens, zoals Paulus schrijft: in waarachtige gerechtigheid en heiligheid.

De nieuwe mens voorleven: het lijkt een heidens karwei, maar levend uit Gods genade in Jezus Christus krijgt het iets lichtvoetigs.

Amen